

7. Luther - oikea mies oikeaan aikaan

Huomattavin niistä, jotka oli kutsuttu johtamaan kirkkoa paavinvallan pimeydestä puhtaamman uskon valoon, oli Martti Luther. Hän pelkäsi ainoastaan Jumalaa eikä tunnustanut muuta uskon perustusta kuin Raamatun. Hän oli oikea mies oikeaan aikaan. Luther vietti varhaiset vuotensa vaatimattomassa saksalaisessa talonpoikaiskodissa. Hänen isänsä halusi hänen ryhtyvän lakimieheksi, mutta Jumala aikoi tehdä hänestä hitaasti vuosisatojen kuluessa kohoavan suuren temppelein rakentajan. Vastoinkäymiset, puute ja ankara kuri olivat koulu, jossa Ääretön Viisaus valmisti Lutheria elämäntehtävänsä.

Lutherin isä oli harkintakykyinen mies. Hänen terve talonpoikaisjärjensä oli saanut hänet suhtautumaan luostarijärjestelmään epäilevästi. Häntä ei miellyttänyt se, että Luther ilman hänen suostumustaan meni luostariin. Vasta kahden vuoden kuluttua isä teki sovinnon poikansa kanssa, mutta silloinkaan hän ei luopunut mielipiteissään.

Lutherin vanhemmat yrittivät ohjata lapsiaan tuntemaan Jumalaa. He ponnistelivat vilpittömästi ja kestävästi valmentaakseen heitä hyödylliseen elämään. Joskus he olivat liian ankaria, mutta uskonpuhdistaja itse näki heidän kurinpidossaan enemmän kiitettävää kuin moitittavaa.

Koulussa Lutheria kohdeltiin tylysti ja vieläpä väkivaltaisesti. Hän näki usein nälkää. Vallitsevan uskonnon synkät, taikauskoiset käsitykset herättivät

SUURI TAISTELU

hänessä pelkoa. Iltaisin hän kävi levolle mieli apeana. Ajatus Jumalasta, joka oli julma tyranni pikemmin kuin lempeä taivaallinen. Isä, piti hänet jatkuvasti kauhun vallassa.

Kun hän meni Erfurtin yliopistoon, tulevaisuudennäkymät olivat valoisammat kuin aikaisempina vuosina. Hänen vanhempansa olivat säästävästi eläen ja ahkerasti työskennellen hankkineet itselleen hyvän taloudellisen aseman ja pystyivät avustamaan häntä riittävästi. Järkevät ystävät puolestaan vähensivät jossain määrin hänen aikaisemman kasvatuksessa huonoja seurauksia. Suotuisien virikkeiden vaikutuksesta hän kehittyi nopeasti. Väsymätön ahkeruus nosti hänet pian toveriensa yläpuolelle.

Luther aloitti jokaisen päivän rukouksella ja pyysi sydämessään jatkuvasti johdatusta. "Hyvin rukoiltu on enemmän kuin puoliksi opiskeltu", hän sanoi usein. 1

Eräänä päivänä hän huomasi yliopiston kirjastossa latinankielisen Raamatun, kirjan, jota hän ei ollut koskaan aikaisemmin nähnyt. Hän oli kuullut katkelmia evankeliumeista ja kirjeistä ja luuli, ettei Raamatussa puita kirjoja ollutkaan. Nyt hän näki ensimmäisen kerran koko Raamatun. Kunnioittaen ja ihmetellen hän käänteli pyhiä sivuja ja luki elämän sanaa pysähtyen välillä huudahtamaan: "Kunpa Jumala antaisi minulle tällaisen kirjan!" 2 Hänen vierellään oli

enkeleitä, ja Jumalan antaman valon säteet paljastivat hänelle totuuden aarteita. Syvemmin kurin koskaan hän tiedosti syntisen tilansa.

Rauha Jumalan kanssa

Halu päästä rauhaan Jumalan kanssa johti hänet luostariin. Siellä hän joutui suorittamaan kaikkein halveksituimpiakin tehtäviä ja kulkemaan kerjuulla talosta taloon. Hän kesti kuitenkin kärsivällisesti

LUTHER - OIKEA MIES OIKEAAN AIKAAN

nöyryytyksen, koska hän uskoi sen olevan välttämätöntä syntiensä tähden. Hän nukkui liian vähän eikä halunnut kuluttaa aikaa edes niukkoihin aterioihinsa saadakseen iloita Jumalan sanan tutkimisesta. Hän oli löytänyt luostarin seinään ketjulla kiinnitetyn Raamatun, ja sen luona hän kulutti usein aikaansa.

Hän vietti äärimmäisen ankaraa elämää yrittäen paastoilla, öisillä hartaudenharjoituksilla ja ruoskimisilla tukahduttaa luonteessaan piilevän pahan. Jälkeenpäin hän sanoi: "Jos munkki voisi munkkiudellaan ansaita taivaan, olisin varmasti ansainnut sen. - - Jos sitä olisi jatkunut pitkään, itsekidutus olisi vienyt :minulta hengen."³ Kaikista ponnisteluista huolimatta hänen uupunut sielunsa ei löytänyt lepoa. Lopulta hän joutui epätoivon partaalle.

Kun kaikki näytti menetetyltä, Jumala lähetti hänen avukseen ystävän. Staupitz avasi Lutherille Jumalan sanan ja pyysi häntä kääntämään katseensa pois itsestään ja katsomaan Jeesukseen. "Sen sijaan että piinaisit itseäsi syntiesi vuoksi, heittäydy Lunastajan käsivarsille. Luota häneen, hänen elämänsä vanhurskauteen ja sovituskuolemaansa. - - Jumalan Poika - - tuli ihmiseksi antaakseen sinulle varmuuden Jumalan suosiosta. - Rakasta häntä, joka rakasti ensin sinua." ⁴ Hänen sanansa tekivät Lutheriin syvän vaikutuksen. Hänen levoton sielunsa sai rauhan.

Pappisvihkimyksensä jälkeen Luther kutsuttiin Wittenbergin yliopistoon professoriksi. Hän ryhtyi luennoimaan psalmeista, evankeliumeista ja kirjeistä suurille joukoille ilahuneita kuulijoita. Staupitz, hänen esimiehensä, kannusti häntä nousemaan, saarnatuoliin ja julistamaan Jumalan sanaa. Mutta Luther tunsu itsensä arvottomaksi puhumaan ihmisille Kristuksen edustajana. Vasta pitkän taistelun jälkeen hän antoi periksi ystäviensä vetoomuksille. Hän tunsu

SUURI TAISTELU

hyvin Raamatun, ja Jumalan armo oli hänen yllään. Selkeys ja voima, jolla hän julisti totuutta, sai heidät vakuuttumaan siitä älyllisesti, ja hänen palava intonsa kosketti heidän sydäntään.

Luther oli yhä paavinkirkon uskollinen poika, eikä hän aikonutkaan tulla muuksi. Jumalan kaitsemuksesta hän joutui lähtemään Roomaan. Hän matkusti jalkaisin ja yöpyi luostareissa. Hänen näkemänsä loisto ja ylellisyys hämmästyttivät häntä. Munkit asuivat upeissa asunnoissa, pukeutuivat kalliisiin vaatteisiin ja herkuttelivat ylellisillä aterioilla. Tämä kaikki alkoi hämmentää Lutherin mieltä.

Vihdoin hän näki etäällä seitsemän kukkulan kaupungin. Hän heittäytyi maahan ja huudahti: "Pyhä Rooma, tervehdin sinua!"
5 Hän kävi kirkoissa, kuunteli pappien ja munkkien ihmeellisiä tarinoita ja suoritti kaikki vaaditut seremoniat. Kaikkialla hän näki asioita, jotka hämmästyttivät häntä. Papit käyttäytyivät jumalattomasti, ja prelaatit laskivat sopimatonta pilaa. Häntä kauhistuttivat pappien rienaavat puheet vieläpä messun aikana. Hän näki kevytmielistä elämää ja irstailua. "Kukaan ei osaa kuvitella", hän kirjoitti, "mitä syntejä ja häpeällisiä tekoja Roomassa tehdään. Ihmisillä on tapana sanoa: 'Jos on olemassa helvetti, Rooma on rakennettu sen yläpuolelle.'" 6

Totuus Pilatuksen portailla.

Paavi oli luvannut aneen kaikille, jotka nousisivat polvillaan "Pilatuksen portaat". Väitettiin, että portaikko oli siirretty yliluonnollisella tavalla Jerusalemissa Roomaan. Luther oli eräänä päivänä .nousemassa näitä portaita, kun ukkosen kaltainen ääni tuntui sanovan: "Uskosta vanhurskas saa elää." Häpeän ja kauhun valtaamana hän hyppäsi jaloilleen. Tämän jälkeen hän näki entistä selvemmin, miten turhaa oli luottaa ihmistekoihin pelastuksen asiassa. Hän käänsi

Puuttuva sivu –
lisätään

SUURI TAISTELU

kauppaa Saksassa - oli todistettu syylliseksi alhaisiin rikoksiin yhteiskuntaa ja Jumalan lakia vastaan, mutta silti häntä käytettiin edistämään paavin liiketoimia Saksassa. Hän kertoi räikeitä valheita ja uskomattomia tarinoita pettääkseen tietämätöntä ja taikauskoista kansaa. Jos heillä olisi ollut Jumalan sana, heitä ei olisi johdettu harhaan, mutta Raamattu oli evätty heiltä. 10

Kun Tetzeli saapui kaupunkiin, hänen edellään kulki sanansaattaja, joka kuulutti: "Jumalan ja pyhän isän armo on porteillanne." 11 Ihmiset toivottivat herjaavan teeskentelijän tervetulleeksi kuin hän olisi ollut Jumala itse. Tetzeli nousi kirkon saarnatuoliin ja ylisti aneita Jumalan arvokkaimmaksi lahjaksi. Hän julisti, että hänen anekirjojensa perusteella ostaja saisi anteeksi nekin synnit, jotka tämä haluaisi myöhemmin tehdä, "eikä katumuskaan ole välttämätön" 12

Hän vakuutti kuulijoilleen, että hänen aneensa pystyivät pelastamaan kuolleita: heti kun raha kilahtaisi hänen kirstunsa pohjalle, lähtisi sielu, jonka puolesta se oli maksettu, kiirastulesta taivaaseen. 13

Kultaa ja hopeaa virtasi Tetzelin raha-arkkuun. Pelastus, joka voitiin ostaa rahalla, saatiin helpommin kuin se pelastus, joka vaati katumusta, uskoa ja uutteria ponnistuksia synnin vastustamiseksi ja voittamiseksi. (Katso liitettä kirjan lopussa.)

Luther kauhistui. Monet hänen seurakunnastaan olivat ostaneet anekirjoja. He tulivat pastorinsa luo, tunnustivat syntinsä ja odottivat synninpäästöä, ei katumuksen ja parannuksen haluavaan aneiden vuoksi. Luther kieltäytyi ja varoitti heitä, että ilman katumusta ja parannusta he hukkuisivat synneissään. He menivät Tetzelin luo valittamaan, ettei heidän rippi-isänsä hyväksynyt hänen anekirjojaan, ja jotkut vaativat rohkeasti takaisin rahojaan. Raivostunut munkki lasketteli kammottavia kirouksia, määräsi tulia syytettäväksi toreille ja julisti, että hän "oli saanut paavil-

Puuttuva sivu –
lisätään

SUURI TAISTELU

iloiten ja tunnistivat niissä Jumalan äänen. He tunsivat, että Herra oli kohottanut kädensä pysäyttääkseen Roomasta vyöryvän turmeluksen hyökyaallon. Ruhtinaat ja viranomaiset iloitsivat salaa siitä, että nyt asetettaisiin este sille röyhkeälle vallalle, joka kielsi oikeuden valittaa päätöksistään.

Viekkaat kirkonmiehet raivostuivat nähdessään voittojensa vaarantuvan. Uskonpuhdistaja joutui kohtaamaan katkeria syytöksiä. "Kukapa ei tietäisi", hän sanoi, "että ihminen esittää harvoin uusia ajatuksia - - joutumatta syytetyksi riitojen lietsomisesta? - - Miksi Kristus ja kaikki marttyyrit surmattiin? Koska - - he esittivät uusia asioita kysymättä ensin nöyrästi, neuvoa vanhoihin mielipiteisiin tukeutuvilta auktoriteeteilta. "'
15

Lutherin vihollisten syytökset, hänen päämääriensä vääristely ja maineensa mustamaalaus olivat hukuttaa hänet alleen. Hän oli luottanut siihen, että johtajat liittyisivät mielellään uskonpuhdistuksen rintamaan. Hän oli odottanut valoisamman päivän sarastavan kirkolle.

Mutta rohkaisu oli vaihtunut syytöksiin. Monet korkeat kirkon ja valtion virkamiehet näkivät pian, että näiden totuuksien hyväksyminen itse asiassa mitätöisi Rooman arvovalan, pysäyttäisi. sen kassaan tulvivat rahavirrat ja vähentäisi siten paavillisten johtajien loistoa. Jos ihmiset opetettaisiin etsimään pelastusta yksin Kristukselta, paavin valtaistuimella kukistuisi ja lopulta he itse menettäisivät arvovaltansa. Siksi he asettuivat Kristusta ja totuutta vastaan vastustamalla miestä, jonka hän oli lähettänyt valistamaan heitä.

Luther vapisi ajatellessaan itseään - yksi mies vastustamassa maailman mahtavia. "Kuka minä olin", hän kirjoittaa, "vastustamaan majesteettista paavia, jonka edessä - - maan kuninkaat ja koko maailma

LUTHER - OIKEA MIES OIKEAAN AIKAAN

vapisivat? - - Kukaan ei voi tietää, mitä sydämeni kärsi näinä kahtena ensimmäisenä vuotena ja millaiseen masennukseen tai suorastaan epätoivoon olin vajonnut. 16 Mutta kun ihmisten tuki lakkasi, hän katsoi yksin Jumalaan. Hän saattoi nojata turvallisesti kaikkivoipaan käsivarteen.

Eräälle ystävälleen Luther kirjoitti: "Ensimmäinen velvollisuutesi on aloittaa rukouksella. - - Älä toivo mitään omilta ponnistuksiltasi ja omalta ymmärrykseltäsi; luota yksin Jumalaan ja hänen Henkensä vaikutukseen. 17 Tämä on tärkeä opetus niille, jotka tuntevat Jumalan kutsuneen heidät julistamaan muille vakavia ajankohtaisia totuuksia. Taistelussa pahan voimia vastaan tarvitaan enemmän kuin älyn ja inhimillisen viisauden voimaa.

Yksin Raamattu

Kun viholliset vetosivat tapoihin ja perinteisiin, Luther perusteli kantansa yksin Raamatun vastustamattomilla todistuksilla. Lutherin saarnoista ja kirjoituksista lähti valonsäteitä, jotka herättivät ja valaisivat tuhansia. Jumalan sana oli kuin kaksiteräinen miekka, joka tunkeutui ihmisten sydämeen. Kansan silmät, jotka niin pitkään olivat suuntautuneet inhimillisiin rituaaleihin ja maallisiin välittäjiin, kääntyivät nyt uskossa ristiinnaulittuun Kristukseen.

Tämä laajalle levinnyt mielenkiinto herätti pelkoa paavillisissa viranomaisissa. Luther sai käskyn saapua Roomaan. Hänen ystävänsä tunsivat hyvin vaaran, joka uhkasi häntä tuossa turmeltuneessa kaupungissa, joka jo ennestään oli juovuksissa Jeesuksen marttyyrien verestä. He pyysivät, että häntä kuulusteltaisiin Saksassa.

Näin tapahtui, ja paavin lähettiläs määrättiin tutkimaan asiaa. Virkamiehen saamissa ohjeissa todettiin, että Luther oli jo julistettu harhaoppiseksi. Siksi lähet-

Puuttuva sivu –
lisätään

LUTHER - OIKEA MIES OIKEAAN AIKAAN

peruuttamaan tai, jos se ei onnistuisi, toimittaa hänet Roomaan osallistumaan Husin ja Hieronymuksen kohtalosta, Siksi hän yritti asiamiestensä välityksellä houkutella Lutherin saapumaan oikeudenkäyntiin ilman suojakirjaa ja jättäytymään näin hänen armoilleen. Uskonpuhdistaja kieltäytyi. Hän ei tullut paavin lähettilään luo ennen kuin oli saanut asiakirjan, joka takasi hänelle keisarin suojelun.

Paavin edustajat päättivät voittaa Lutherin teeskentelemällä ystävällisyyttä. Lähettiläs esiintyi erittäin hyväntahtoisesti, mutta vaati Lutheria alistumaan ehdoitta kirkon valtaan ja antamaan väittelemättä ja kyselemättä periksi jokaisessa kohdassa. Vastauksessaan Luther ilmoitti kunnioittavansa kirkkoa, rakastavansa totuutta ja olevansa valmis vastaamaan kaikkiin opillisiin vastaväitteisiin sekä alistamaan oppinsa johtavien yliopistojen arvioitavaksi. Samalla hän vastusti kardinaalin pyrkimystä pakottaa hänet peruuttamaan todistamatta ensin hänen olevan väärässä.

Ainoa vastaus oli: "Peruuta, peruuta!" Uskonpuhdistaja osoitti, että Raamattu tuki hänen kantaansa. Hän ei voisi luopua totuudesta. Lähettiläs, kykenemättä vastaamaan Lutherin perusteluihin, hukutti hänet syytösten, ivan, imartelun sekä perimätiedosta ja kirkkoisien kirjoituksista otettujen lainausten tulvaan, niin että uskonpuhdistaja ei saanut suunvuoroa. Lopulta Luther sai vastenmielisesti myönnetyn luvan vastata kirjallisesti.

Eräälle ystävälle hän kirjoitti: "Kirjoituksen voi antaa muiden arvioitavaksi; toiseksi sillä voi paremmin herättää pelkoa, jos ei omaatuntoa, ylimielisessä ja lavertelevassa itsevaltiaassa, joka muuten voittaisi kopealla kielellään." 20

Seuraavassa tapaamisessa Luther esitti selkeän ja voimakkaan tiivistelmän mielipiteistään ja perusteli niitä Raamatulla.

Luettuaan kirjoituksen ääneen hän

SUURI TAISTELU

antoi sen kardinaalille, joka heitti sen halveksivasti syrjään ja selitti sen olevan täynnä tyhjiä sanoja ja asiaankuulumattomia lainauksia. Tämän jälkeen Luther kohtasi ylpeän prelaatin tämän omalla maaperällä - kirkon perimätiedon ja opin kiemuroissa - ja kumosi täysin hänen väitteensä.

Prelaatti menetti kokonaan itsehillintänsä ja huusi raivoissaan: "Peruuta tai lähetän sinut Roomaan!" Lopuksi hän sanoi ylpeästi ja vihaisesti: "Peruuta tai älä tule takaisin." 21

Uskonpuhdistaja poistui välittömästi ystäviensä kanssa ja ilmaisi näin selvästi, että häneltä oli turha odottaa peruutusta. Tätä kardinaali ei ollut tarkoittanut. Jäätyään nyt yksin kannattajiensa keskelle hän katseli näitä harmistuneena suunnitelmiansa odottamattomasta epäonnistumisesta.

Läsnä olevalla suurella seurueella oli tilaisuus verrata näitä kahta miestä toisiinsa ja arvostella heidän käytöstään samoin kuin heidän näkökantojensa kestävyyttä ja totuudellisuutta. Uskonpuhdistaja oli vaatimaton, nöyrä, luja, ja totuus oli hänen puolellaan. Paavin edustaja oli tärkeilevä, ylpeä ja kohtuuton. Vaikka hänellä ei ollut ainoatakaan Raamattuun perustuvaa todistetta, hän huusi kiihkeästi: "Peruuta tai sinut lähetetään Roomaan."

Pako Augsburgista

Lutherin ystävät vaativat häntä palaamaan viipymättä ja äärimmäistä varovaisuutta noudattaen Wittenbergiin, koska Augsburgiin jääminen oli hyödytöntä. Niin hän lähti Augsburgista ratsain ennen aamunkoittoa seuranaan vain maistraatin antama opas. Hän ratsasti salaa pimeään kaupungin läpi. Valppaat ja julmat viholliset suunnittelivat hänen tuhoaan. Ne olivat ahdistuksen ja hartaan rukouksen hetkiä. Hän saapui kaupungin muurissa olevalle pienelle portille.

LUTHER - OIKEA MIES OIKEAAN AIKAAN

Se avattiin hänelle, ja hän pääsi oppaansa kanssa läpi. Ennen kuin lähettiläs kuuli Lutherin lähdöstä, tämä oli vainoojiensa tavoittamattomissa.

Utinen Lutherin paosta hämmästytti ja raivostutti lähettilästä. Hän oli odottanut saavansa suurta kunniaa lujuudestaan tätä kirkon häiritsijää kohtaan. Kirjeessään Fredrikille, Saksin vaaliruhtinaalle, hän tuomitsi Lutherin ankarasti ja vaati Fredrikiä lähettämään uskonpuhdistajan Roomaan tai karkottamaan hänet Saksasta.

Vaaliruhtinaalla oli toistaiseksi vain vähän tietoa uskonpuhdistuksen opeista, mutta Lutherin sanojen voima ja selkeys oli tehnyt häneen syvän vaikutuksen. Fredrik päätti suojella uskonpuhdistajaa niin kauan kuin ei voitu todistaa tämän olevan väärässä. Vastaukseksi lähettiläälle hän kirjoitti: "Koska Martti-tohtori on ollut edessänne Augsburgissa, teidän pitäisi olla tyytyväinen. Me emme odottaneet teidän yrittävän pakottaa hänet peruuttamaan vakuuttamatta häntä ensin hänen erehdyksistään. Yksikään ruhtinaskuntamme oppineista ei ole kertonut minulle, että Martin oppi on jumalatonta, antikristillistä tai kerettiläistä." 22 Vararuhtinas näki, että uskonpuhdistusta tarvittiin. Hän iloitsi salaa siitä, että tällainen parempi vaikutus alkoi tuntua kirkossa.

Vasta vuosi oli kulunut siitä, kun uskonpuhdistaja oli naulannut teesinsä linnankirkon oveen, ja jo nyt hänen kirjoituksensa olivat synnyttäneet kaikkialla uutta mielenkiintoa Raamattuun. Yliopistoon tulvi opiskelijoita ei vain kaikkialta Saksasta vaan myös muista maista. Nuoret miehet, jotka ensimmäisen kerran näkivät Wittenbergin, "kohottivat kätensä kohti taivasta ja ylistivät Jumalaa siitä, että hän oli antanut totuuden valon loistaa tästä kaupungista".23

Luther oli vasta osaksi kääntynyt paavillisuuden erehdyksistä. Silti hän kirjoitti: "Luen paavin

SUURI TAISTELU

asetuksia - - enkä tiedä, onko paavi antikristus itse vai hänen apostolinsa, niin pahoin on Kristus niissä väärennetty ja ristiinnaulittu.” 24

Rooma vimmastui yhä enemmän Lutherin hyökkäyksistä. Kiihkomieliset vastustajat, vieläpä eräät katolisten yliopistojen tohtorit, julistivat, että tuon munkin tappaminen ei olisi syntiä. Mutta Jumala suojeli häntä. Hänen opeistaan puhuttiin kaikkialla - "tuvisa ja luostareissa - - aatelisten linnoissa, yliopistoissa ja kuningasten palatseissa".25

Näihin aikoihin Lutherille selvisi, että böömiläinen uskonpuhdistaja Hus oli kannattanut uskosta vanhurskautuminen suurta totuutta. "Me olemme kaikki.", Luther sanoi, "Paavali, Augustinus ja minä, tietämättämme olleet husilaisia!" "Totuutta saarnattiin - - sata vuotta sitten, ja se poltettiin!" 26

Yliopistoista Luther kirjoitti: "Pelkään pahoin, että yliopistot osoittautuvat suuriksi helvetin porteiksi, mikäli niissä ei ahkerasti selitetä pyhiä kirjoituksia ja syövytetä niitä nuorten mieleen. - - Jokainen laitos, jossa ihmiset eivät ole jatkuvasti tekemisissä Jumalan sanan kanssa, rappeutuu väistämättä.” 27

Tämä vetoamus levisi kaikkialle Saksaan. Koko kansakunta joutui kuohuksiin. Lutherin vastustajat vaativat paavilta määrätietoisia toimia häntä vastaan. Päätettiin, että hänen oppinsa tuli tuomita välittömästi. Jos uskonpuhdistaja ja hänen kannattajansa eivät muuttaisi mieltään, heidät kaikki julistettaisiin pannaan.

Vakava kriisi

Tämä oli vakava kriisi uskonpuhdistukselle. Luther ei ollut sokea uhkaavalle myrskylle, mutta hän luotti siihen, että Kristus olisi hänen tukensa ja turvansa. "En tiedä mitä tulee tapahtumaan, enkä edes välitä tietää. - - Lehtikään ei putoa meidän Isämme

LUTHER - OIKEA MIES OIKEAAN AIKAAN

tahtomatta. Miten paljon halukkaammin hän pitääkään huolen meistä! On helppo kuolla Sanan vuoksi, koska lihaksi tullut Sana on itse kuollut. " 28

Kun paavin bulla tavoitti Lutherin, hän sanoi: "Halveksin ja vastustan sitä. Se on jumalaton ja väärä. - - Siinä tuomitaan itse Kristus. Nyt minulla on vapautuneempi olo, sillä vihdoin tiedän, että paavi on antikristus ja että hänen valtaistuimensa on Saatanan valtaistuin." 29

Rooman määräys ei kuitenkaan ollut tehoton. Paavin julistus sai heikot ja taikauskaiset vapisemaan, ja monet pitivät elämää liian arvokkaana vaarannettavaksi. Päättyisikö uskonpuhdistajan työ tähän?

Luther oli yhä peloton. Hirvittävällä voimalla hän sinkosi tuomion takaisin Roomaa vastaan. Kaikkia kansankerroksia edustaneen väkijoukon läsnä ollessa Luther poltti paavin bullan ja sanoi: "Kiivas taistelu on juuri alkanut. Tähän asti olen vain leikitellyt paavin kanssa. Aloitin tämän työn Jumalan nimessä; se päätetään ilman minua ja hänen voimassaan. - - Kukapa tietää, vaikka Jumala olisi valinnut ja kutsunut minut. Eikö heidän tulisi pelätä, että halveksiessaan minua he halveksivat itse Jumalaa? - -

'Jumala ei koskaan valinnut profeetaksi ylipappia tai muita merkkihenkilöitä. Yleensä hän valitsi vähäväkisiä ja halveksittuja ihmisiä, kerran jopa paimenen, Aamoksen. Kaikkina aikoina pyhien on pitänyt nuhdella arvohenkilöitä, kuninkaita, ruhtinaita, pappeja ja oppineita henkensä kaupalla. - - En sano olevani profeetta, mutta sanon, että heidän tulisi pelätä, koska minä olen yksin ja heitä on monta. Siitä olen varma, että Jumalan sana tukee minua, ei heitä. »30

Kuitenkin Luther vasta ankaran taistelun jälkeen päätti lopullisesti erota kirkosta: "Oi, kuinka tuskallista onkaan ollut, vaikka Raamattu on puolellani,

SUURI TAISTELU

vakuuttua siitä, että minun on yksin uskallettava vastustaa paavia ja kutsua häntä antikristukseksi! Miten monta kertaa olenkaan katkerasti esittänyt itselleni samaan kysymyksen, mikä niin usein oli paavilaisten huulilla: `Sinäkö yksin olet viisas? Voivatko kaikki muut olla väärässä? Mitä tapahtuu, jos loppujen lopuksi oletkin väärässä ja eksytät monia sieluja, jotka joutuvat ikuiseen kadotukseen?' Näin taistelin itseäni ja Saatanaa vastaan, kunnes Kristus erehtymättömällä sanallaan vahvisti sydämeni näitä epäilyksiä vastaan. " 31

Ilmestyi uusi bulla, jossa uskonpuhdistaja erotettiin lopullisesti Rooman kirkosta ja julistettiin taivaan kiroamaksi. Sama tuomio koski kaikkia, jotka hyväksyivät hänen oppinsa.

Vastustus on kaikkien niiden osa, joita Jumala käyttää omalle ajalleen soveltuvien totuuksien julistamiseen. Lutherin ajalle oli oma totuutensa; myös nykyajan seurakunnalle on oma nykyinen totuutensa. Mutta nykyajan enemmistö on kiinnostunut totuudesta yhtä vähän kuin Lutheria vastustaneet paavin annattajat. Tälle ajalle kuuluvaa totuutta esittävien ei tule odottaa parempaa vastaanottoa kuin varhaiset uskonpuhdistajat saivat. Suuri taistelu totuuden ja valheen, Kristuksen ja Saatanan välillä tulee kiihtymään tämän maailman historian loppuun saakka. 32